

00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Keskiviikkona 10. joulukuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

9

MAATALOUS

Yhteisöllisyys ja kuluttajien osallistaminen on yhä tärkeämpää. Jos sitä olisi enemmän, maatalouden maine kohenisi. **MAATALOUSYRITTÄJÄ MIKKO VÄLTILÄ, SOMERO**

Osta oma kesäpossu, saat sen joulupöytään

KARI SALONEN

Vaahteramäen tilan asiakkaat saivat seurata oman si-kansa kasvua heinä-kuusta joulukuuhun.

SOMERO (MT)

Munataksista tunnetulta some-rolaiselta **Mikko Välttilältä** eivät ideat loppu. Tilan tämän syksyn uutuuks on Vaahteramäen Aittapossu.

Välttilä osti heinäkuussa 30 porsasta ja myi ne kuluttajille 600 euron kappalehintaan. Tai oikeammin: hän myi kesäpossu-palvelun.

Siat kasvoivat pahnoilla, ulkoilivat vapaasti ja söivät kyl-likseen. Välttilä huolehti niiden hoidosta ja omistaja sai koska tahansa käydä nimikkosikaansa tapaamassa.

Näihin aikoihin siat teuraste-taan ja omistajat hakevat leikatut lihat joulupöytään ja pakasti-meen.

Menekkiä olisi ollut paljon enemmän kuin sikoja oli kaupan. Ensimmäisellä Välttilä aikookin lisätä kasvattien määrää. Mutta vain jonkin verran: ”Kovin isoa toimintaa en tästä edes halua, laitosmaiseksi ei saa mennä.”

Ulkosika kasvattaa lihasta

Possuja ostivat Välttilän mukaan kahdenlaiset ihmiset. Osalle eläinten hyvinvointi oli tärkein peruste, toiset arvostavat laadu-kasta lihaa.

Aiemminkin sikoja kasvatta-neena Välttilä toteaa, että paljon ulkoilleiden sikojen ruhojen laa-dussa todella on eroa tavallisiin verrattuna. Lihasta on enem-män ja rasva kiinteämpää. Osin liha on jopa marmoroitunutta eli rasva on jakautunut tasaisiksi juoviksi lihasyyden väliin.

Osa asiakkaista, varsinkin lapsiperheistä, on käynyt ter-vehtimässä possuaan moneen otteeseen. Toiset taas eivät ole halunneet tavata sikaansa, jotta eivät kiintyisi siihen liikaa.

Osa asiakkaista maksoi 600 euron palvelumaksun heti hei-näkuussa, kun possut saapuivat tilalle. Osa maksoi 2–4 erässä syksyn mittaan.

Pellot luomussa, eläimet ei

Vaahteramäen tilan alle 20 hehtaarin peltola on luomussa.

Tilalla oli ennen lihasikala, joka muutettiin 8500 kanan ka-nalaksi.

Kesäpossuilla olisi ollut ottajia enemmän kuin niitä oli kasvamassa.

”Luomukanalaa me olimme rakentamassa. Mutta mietin koko ajan, miten hemmetissä pystyn turvaamaan eläinten hy-vyvoinnin ja rehustuksen, kun omaa viljaa ei tule tarpeeksi ja ympärillä on paljon muita luo-muviljan ostajia.”

Hän päätyikin toiseen vaihto-ehtoon, free range- eli ulkokana-tuotantoon. Se tuntui eläinten kannalta parhaalta vaihtoehdol-ta.

Asiakkailla asian selittäminen on ollut hankalaa. Moni tuntee vain kaksi vaihtoehtoa, tavalli-sen ja luomun, Välttilä kertoo. ”Asiakkaat kysyvät, onko tuo-tanto luomua. Kun vastaan, että ei, tulee kova kiire selittää, mistä on kyse. Muuten asiakkaan kiin-nostus lopahtaa.”

Free range -kasvatus on maailmalla hyvinkin tunnettua, mutta Suomessa vielä uusi asia. Sen perusperiaate on, että kanat saavat ulkoilla ympäri vuoden.

Munataksi syntyi tarpeeseen

Vaahteramäen munat piti alun perin markkinoida Munaxin kautta omalla tuotemerkillä. Menekki oli kuitenkin pettymys.

Välttilä totesi, että rinnalle tarvitaan suoramyyntiä. Hän perusti Muna EggsPress-muna-taksin.

Tällä hetkellä munataksilla on kymmenkunta reittiä, joista jokainen ajetaan kerran kuussa. Asiakkaat tilaavat munat etu-käteen ja noutavat ne sovituilta pysäkeiltä.

Jakelukierroksiin menee 2–3 iltaa viikossa.

SATU LEHTONEN
Vaahteramäen MunaEggsPress ja Vaahteramäen Aittapossu -ryhmät löytyvät Facebookista.

Mikko Välttilän siat ovat eläneet pahnoilla ja ulkoilleet vapaasti. Ulkoilu näkyy Välttilän mukaan ruhon koostumuksessa: lihasta on paljon ja rasva kiinteää.

”Ole ylpeä työstäsi ja kerro siitä avoimesti”

”Suomalaisen maajussin pitäisi oppia olemaan aidosti ylpeä siitä mitä tekee – ja muistaa, että kuluttaja on se, joka työn maksaa.”

Näin sanoo somerolainen maatalousyrittäjä **Mikko Välttilä**.

Välttilän mielestä maatalou-den tarkoitus on päässyt mo-nelta hämärtymään. ”Ajatellaan,

että palkka tulee jostain maa-seutuvirastosta, ja unohtetaan, ketä varten tätä tehdään.”

Välttilä itse on tiiviissä vuo-rovaikutuksessa asiakkaittensa kanssa. Esimerkiksi ajatus kesäpossuista tuli erältä asiak-kaalta.

Hän myöntää itsekkin vasta jälkikäteen ymmärtäneensä, mikä merkitys avoimuudella so-

siaalisessa mediassa (some) on. Munataksi MunaEggsPressin Facebook-sivut tehtiin aluksi kauppanavaksi. Pian asiak-kaat alkoivat esittää siellä mo-nenlaisia kysymyksiä, ja Välttilä pohti, pitääkö niihin vastata vai ei.

Hän päätti olla avoin ja läsnä, ja päätös on kantanut hedelmää. MunaEggsPress tunnetaan jo

paljon laajemmin kuin vain asiakkaiden piirissä, ja Vaahte-ramäen Aittapossunkin maine leviää.

Välttilä käyttää somessa aikaa 2–4 tuntia päivässä.

Hänen periaatteensa on, että tuotetta ei voi jättää puhumaan itsestään, vaikka se olisi kuinka loistava.

”Tuotteen viesti ei ole selkeä

– kyllä tuottajan pitää puhua.”

Välttilä pyrkii kertomaan tuotannosta ja tilan tapahtu-mista avoimesti, ikäviäkään asioita peittelemättä. Kiertely tai salailu veisi asiakkaan luot-tamuksen.

”Kun kertonut kaikesta rehelli-sesti ja perustelle oman näke-myksensä, kuluttaja hyväksyy koko paketin.

Välttilä korostaa, että kaup-paa, elintarviketeollisuutta ja ison mittakaavan elintarvike-tuotantoa tarvitaan ja tullaan aina tarvitsemaan.

Yhteisöllisyys ja kuluttajien osallistaminen on kuitenkin yhä tärkeämpää. ”Jos sitä olisi enemmän, maatalouden maine kohenisi.”

SATU LEHTONEN

MAATALOUESTA LYHYESTI

Ay-rodun vakava perinnöllinen sairaus tunnistettiin

Professori **Magnus Anderssonin** tutkimusryhmä Helsingin yliopistosta on löytänyt uuden perinnöllisen sairauden, joka aiheuttaa ayrshirevasikoissa kehityshäiriöitä, kasvun ja älylli-sen kehityksen hidastumista sekä kuolleisuutta.

Sairaus voidaan tunnistaa va-sikan riippuvista silmäluomista. Sairauden aiheuttajaksi paljas-tui mutaatio UBE3B-geenissä. Mutaation varalta testattiin 129 Suomessa käytössä olevaa tai juuri käytössä ollutta keinosiemennysnoinia. 17 pro-senttia niistä kantoi löydettyä mutaatiota.

Sairaus periytyy resessi-visesti eli peittyvästi, jolloin mutaatio pitää periä mole-milta vanhemmilta, ennen kuin sairaus puhkeaa.

Kirja sika-havainnoista auttaa tuottajaa

Sikojen käyttäytymistä seuraamalla saa tietoa niiden terveydestä, ravitsemustilasta ja tuotoksesta. Kun tuottaja osaa käyttää hyödykseen havaintojaan, hän voi muun muassa ehkäistä eläintauteja ja parantaa sikojen hyvinvointia.

Pro Agria on julkaissut havaintojen tekemisen tueksi hollantilaisten eläinlääkärei-den tekemän kirjan, joka on suomeksi nimeltään Sikaha-vaintoja. Kirjassa on runsaasti esimerkkejä sekä noin 300 valo- ja piirroskuvaa sikojen ja sikaryhmiäen käyttäytymisen, asentojen ja ominaisuuksien tulkittamiseksi.

Yli satasivuinen kirja jakau-tuu kahdeksaan lukuun, joiden lisäksi on asiasanahakemisto.

JUHANI REKU

Laittomasti tuotu harrastekana on tautiuhka

Eläinlääkärin pitää kertoa siipi-karjan tuontia harkitseville ris-keistä, joita tuonti voi aiheuttaa sekä tunnille asetetuista ehdoista, korostaa Elintarvike-turvallisuusvirasto Evira.

Harrastajat eivät ole aiheut-tamastaan riskistä useinkaan tietoisia. Osalta saattaa puuttua myös motivaatio noudattaa ase-tettuja ehtoja.

Laittomasti tuodulla siipi-karjalla voi olla esimerkiksi Newcastlen tautia, salmonellaa tai lintuinfluenssaa, jotka voivat tarttua tuotantoeläimenä pidet-ävään siipikarjaan ja muihin

eläimiin. Osa taudeista voi tart-tua myös ihmisiin.

Esimerkiksi Newcastlen tauti on yksi vakavimmista siipika-rjalla esiintyvistä tarttuvista tau-deista. Se voisi pahimmillaan vaarantaa laajalti suomalaisen siipikarjatuotannon. Taudin rantautuminen Suomeen ai-heuttaisi elinkeinolle miljoo-nakustannukset.

Suomalaisen siipikarjan tau-titilanne on viime vuosina hei-kentynyt huolestuttavasti. Todennäköisesti laitto-man tuonnin mukana on maaham-me jo levinnyt kaksi kanoille

hengitystieoireita aiheuttavaa virustautia, kanojen tarttuvaa keuhkoputkentulehdus (IB) ja kurkunpään- ja henkitorven-tulehdus (ILT). Tänä vuonna munantuotantoketjun kanan-poikasille on aiheuttanut kuol-leisuutta myös gumborotauti.

Eläinten oston yhteydessä tu-lisi tarkistaa, että niitä koskevat asiakirjat ovat kunnossa.

JUHANI REKU

evira.fi > Eläimet > Tuonti ja vienti > EU-jäsenmaat, Norja ja Sveitsi > Siipikarja > Tuonti, harrastesiipikarja

Insinööri-toimisto lupaa helppoa fosforinkierrätystä

Maataloudesta vesistöihin valu-vaa fosforikuormitusta voidaan vähentää ilman ulkopuolista energiaa toimivalla laitteistolla, joka sekoittaa valumaveteen fosforin saostavaa ferrisulfaat-tia.

Päästösiöppäriksi nime-tys-sä laitteistossa vesi johdetaan saostuslaitteistosta laskeutus-altaaseen, jonka pohjalle ra-vinnepitoinen liete sakkautuu. Tämän jälkeen liete voidaan kierrättää uudelleen ravinteiksi pellolle.

Ympäristötekniikkaan eri-koistuneen insinööri-toimisto Saloy Oy:n kehittämää mene-telmää on testattu ympäris-töministeriön rahoittamassa hankkeessa Saaristomeren valuma-alueella.

Saloy esitteli menetelmää

lehdistölle eilen tiistaina.

Saloy:n toimitusjohtajan **Tapio Salmisen** mukaan me-netelmä poistaa valumavedestä lähes kaiken liukoisen fosforin ja kokonaisfosforistakin 80 prosenttia. Liukoinen fosfori on vesistöön päästessään suoraan käyttökelpoista sinileville.

Salminen kuvailee mene-telmää paitsi yksinkertaiseksi myös edulliseksi. Asennus hoituu traktorikaivinkoneella, ja parin ihmisen voimin val-mista on parissa päivässä. Myös huolto onnistuu tavanomaisilla maatalouskoneilla.

Huoltoa tarvitaan vesimää-rästä riippuen korkeintaan ker-ran pari kuukaudessa.

Tarkkaa hintaa Salminen ei tässä vaiheessa pysty laitteis-tolle vielä sanomaan, mutta

arvioi sen asettuvan runsaan 10 000 euron tuntumaan. ”Fer-risulfaatti maksaa 50 senttiä litralta. Litra riittää 30 kuution vesimäärän käsittelyyn.”

”Keinot vesien puhdistami-seksi ja fosforin kierrättämisek-si ovat nyt olemassa, tarvitaan enää tahtoa niiden toteuttami-seksi.”

Salmisen mukaan menetelmä on yksi keinoista, joilla Suomi voi vuonna 2010 antamansa Itä-meri-sitoumuksen mukaisesti pyrkiä ravinteiden kierrättämi-sen esimerkkialueeksi.

Saloy:n fosforinsaostusmen-eelmä on jo aiemmin testattu muun muassa Keski-Suomessa sijaitsevalla Kyyjärvellä 30 hehtaarin turvetuotantoalueella (MT 27.7.2012).

JUHANI REKU

Maaseudun
Tulevaisuuden
muhkea lukupaketti

joulunumero
ilmestyy **19.12.**

**Varaa ilmoitustilaa
joulutervehdyksellesi
soittamalla
020 413 2321**

Ilmoitusaineistot 17.12. mennessä:
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

Viimeinen lehti ennen joulua ilmestyy 22.12.

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti

Lukijamäärä 329 000 (KMT 2014) • Levikki 80 754 (LT 2013)